
PROGRAMY PRE MLÁDEŽ NA ROKY 2014 – 2020

SPRIEVODCA PRE ŽIADATEĽOV¹

VŠEOBECNÉ INFORMÁCIE

Mladá generácia obyvateľov Slovenskej republiky do 30 rokov veku predstavuje podstatnú časť obyvateľstva SR (37,4 %)². Táto skupina má špecifické potreby, ktoré je potrebné brať do úvahy v procese prípravy mladých ľudí na život a pracovnú dráhu. PROGRAMY PRE MLÁDEŽ vznikli na základe potreby štruktúrovanej a systematickej podpory takých aktivít mládeže, ktoré prispievajú k získavaniu kompetencií potrebných pre plnohodnotný spoločenský a pracovný život.

VÝCHODISKÁ

Vyhlasovateľom PROGRAMOV PRE MLÁDEŽ (ďalej len „programy“) je Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky (ďalej „ministerstvo“ alebo „MŠVVaŠ SR“). Zabezpečujú na základe príkazu ministra školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky číslo 54/2013, ktorý nadobudol účinnosť dňa 10. októbra 2013, a to prostredníctvom príslušného odboru, ktorým je odbor mládeže a komunitárnych programov. Implementačným orgánom programov je IUVENTA – Slovenský inštitút mládeže.

Programy vychádzajú zo Zákona č. 282/2008 Z. z. o podpore práce s mládežou a o zmene a doplnení Zákona č. 131/2002 Z. z. o vysokých školách a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o podpore práce s mládežou“).

Programy sú nástrojmi ministerstva na plnenie cieľov aktuálnych a pripravovaných strategických dokumentov Vlády Slovenskej republiky pre oblasť politiky voči mládeži, ktoré zdôrazňujú potrebu väčšej investície do tých oblastí života mladých ľudí, ktoré sa ich týkajú.

V nadväznosti na politický rámec spolupráce v oblasti mládeže v Európskej únii programy podporujú ciele dokumentu „Stratégia EÚ pre mládež – investovanie a posilnenie postavenia mládeže“, ktorý Rada EÚ prijala dňa 27. 4. 2009³.

---

¹ Tento sprievodca sa zverejňuje spolu s výzvou na predkladanie žiadostí a registráciu oprávnených žiadateľov v rámci programu PODPORA mládežníckych organizácií, ako jej neoddeliteľná príloha.

Číslo výzvy PODPORA/R/2014.

² Štatistický úrad SR, 2012

³ Oznámenie komisie Rade, Európskemu parlamentu, Európskemu hospodárskemu a sociálnemu výboru a Výboru regiónov: Stratégia EÚ pre mládež – investovanie a posilnenie postavenia mládeže. Obnovená otvorená metóda koordinácie s cieľom riešiť výzvy a príležitosti týkajúce sa mládeže. Európska komisia, 2009, ďalej len „Stratégia EÚ pre mládež: Investovanie a posilnenie postavenia mládeže“ <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=COM:2009:0200:FIN:SK:PDF>

ZÁKLADNÉ PRINCÍPY

Práca s mládežou je dôležitý nástroj na výchovu mladej generácie

Práca s mládežou je cieľavedomá činnosť, ktorá reaguje na potreby mladých ľudí a vedie k pozitívnemu rozvoju ich osobnosti. Je založená na princípe dobrovoľnej účasti mládeže, partnerského prístupu a vzájomného rešpektu. Jej úlohou je prispievať k zrelosti, nadchádzaniu životného smerovania a sebazpoznania jednotlivca aj skupiny. Realizujú ju pracovníci odborne pripravovaní na túto činnosť.

Neformálne vzdelávanie v práci s mládežou je cenný doplnok pôsobenia školy a rodiny

Neformálne vzdelávanie je vzdelávanie, ktoré prebieha mimo formálne vzdelávacie osnovy. Uskutočňuje sa na dobrovoľnom základe, má participatívny prístup zameraný na učiaceho sa a je úzko prepojené s jeho potrebami, cieľmi a záujmami. Neformálne vzdelávanie je cielené, štruktúrované a vedené tak, aby rozvíjalo osobnostné, sociálne a profesionálne zručnosti.

Mladí ľudia potrebujú silnejšie postavenie v spoločnosti

Aktivity a činnosti podporené v rámci programov majú uľahčovať mladým ľuďom ich začlenenie sa do spoločnosti, podporovať ich aktívne občianstvo a prispievať k ich zamestnateľnosti. Cieľom je podporovať mladých ľudí, aby boli aktívnymi občanmi, a to prostredníctvom zvýšenia ich účasti na občianskom živote a na činnostiach v komunite, zvýšenia ich participácie v systéme zastupiteľskej demokracie a podporovaním rôznych foriem vzdelávania, ktoré sa zaoberá problematikou participácie.

Tolerancia a vzájomný rešpekt je základom spolunažívania

Programy rešpektujú právo každého mladého človeka na starostlivosť zo strany štátu a na rovnaké zaobchádzanie. Sú založené na dodržiavaní a ochrane ľudských práv, vytváraní multikultúrnej spoločnosti a boji proti diskriminácii. Podporujú také aktivity a činnosti, ktoré rešpektujú kultúrnu rozmanitosť, rozvíjajú interkultúrne učenie prostredníctvom spoločných aktivít mladých ľudí z rôzneho kultúrneho, etnického alebo náboženského prostredia.

VŠEOBECNÉ CIELE PROGRAMOV

Programy sú nástrojom na zvyšovanie kompetencií (vedomosti, zručnosti a postoje) mladých ľudí v oblasti ich prípravy na ďalší život a na posilnenie ich postavenia v spoločnosti.

Všeobecné ciele programov sú:

- a) zvýšiť kompetencie mladých ľudí pri príprave na ich spoločenský a pracovný život,
- b) posilniť postavenie mladých ľudí v spoločnosti,
- c) prispievať k napĺňaniu cieľov aktuálnej národnej stratégie pre mládež,⁴
- d) prispievať k napĺňaniu stratégie EURÓPA 2020⁵ podporou mladej generácie ako základu modernej, vedomostnej a na znalostiach založenej spoločnosti,
- e) prispievať k napĺňaniu Stratégie EÚ pre mládež⁶, a to najmä v tematických oblastiach vzdelávanie, zamestnanosť, sociálne začlenenie, participácia a dobrovoľníctvo,
- f) prispievať k napĺňaniu Odporúčania Rady z 22. apríla 2013 o zavedení záruky pre mladých⁷, a to najmä v oblasti ďalšieho vzdelávania,
- g) prispievať k napĺňaniu cieľov dokumentu „Budúcnosť mládežníckej politiky Rady Európy: AGENDA 2020“⁸, a to najmä prostredníctvom rozvoja mládežníckej politiky, práce s mládežou a výskumu v oblasti mládeže.

ŠPECIFICKÉ CIELE PROGRAMOV

Špecifické ciele programov sú:

- a) rozvíjať kvalitu v práci s mládežou prostredníctvom podpory národných a nadregionálnych občianskych združení detí a mládeže (ďalej len „mládežnícke organizácie“), ktoré pracujú na členskom princípe a systematicky a pravidelne pracujú s mládežou,
- b) naplňovať priority aktuálnej národnej stratégie pre mládež prostredníctvom projektovej činnosti,
- c) rozvíjať zastupiteľskú demokraciu a reprezentáciu mládeže na úrovni regiónov a na celoštátnej úrovni,
- d) rozvíjať činnosť servisných a klientsky orientovaných organizácií v oblasti práce s mládežou na nadregionálnej a celoštátnej úrovni,
- e) zabezpečovať tvorbu a rozvíjať mládežnícke politiky a prácu s mládežou na miestnej a regionálnej úrovni,
- f) zabezpečiť potrebné dôkazy (dokumenty, údaje a názory), ktoré budú slúžiť ako podklady pre tvorbu modernej mládežníckej politiky a zdôvodnenie jej realizácie.

---

⁴Aktuálna národná stratégia je dokument Kľúčové oblasti a akčné plány štátnej politiky SR voči mládeži na roky 2008 – 2013, pripravovaná je Stratégia SR pre mládež je na roky 2014 - 2020

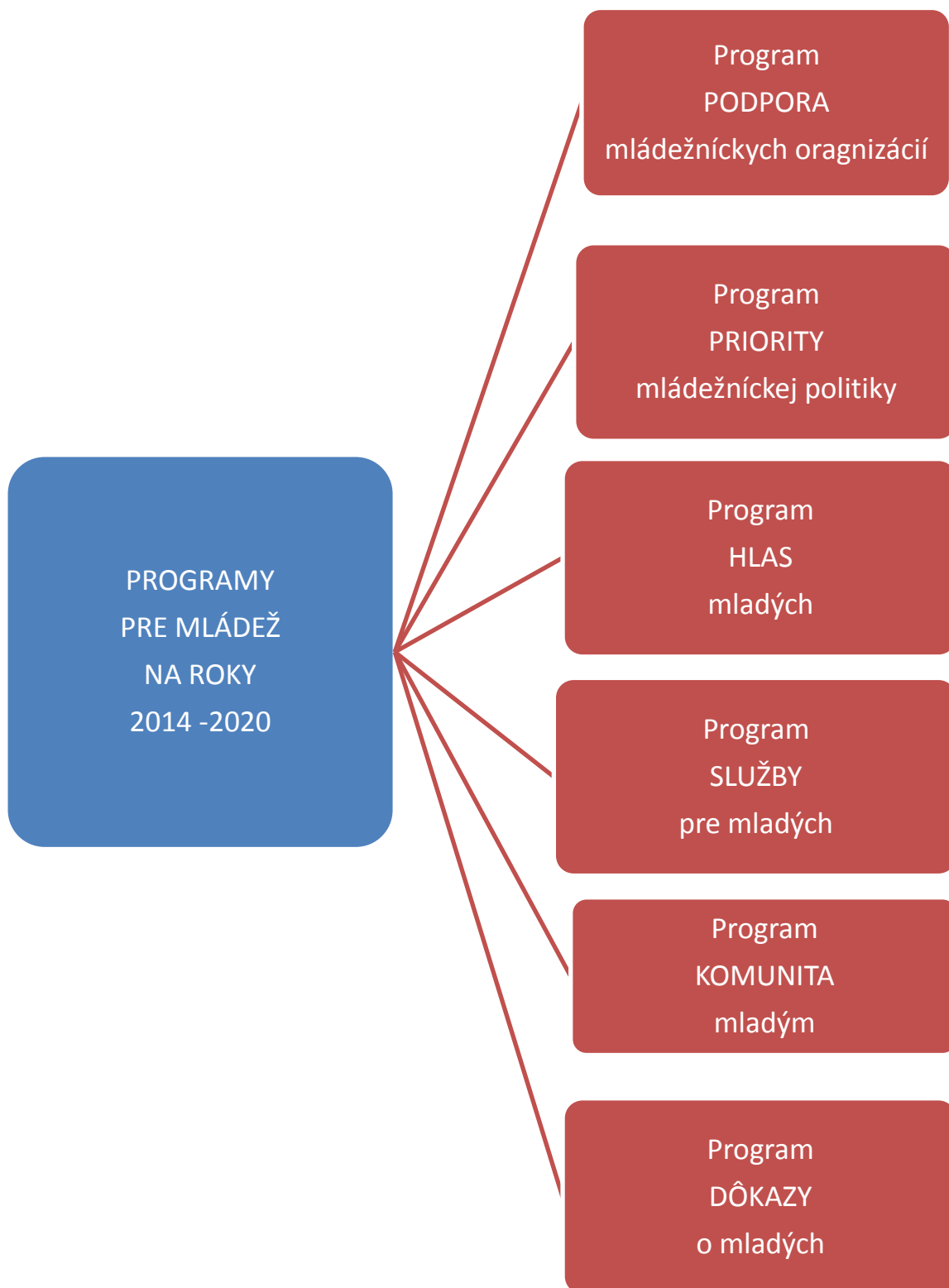
⁵EURÓPA 2020 Stratégia na zabezpečenie inteligentného, udržateľného a inkluzívneho rastu

⁶Stratégia EÚ pre mládež – investovanie a posilnenie postavenia mládeže na roky 2010 – 2018

⁷Úradný vestník Európskej únie C 120/1 zo dňa 26.4.2013

⁸Deklarácia 8. Konferencie ministrov Rady Európy zodpovedných za mládež, Kyjev, Ukrajina, Október 2008

ŠTRUKTÚRA PROGRAMOV

SLOVNÍK POJMOV

Mládežnícka politika je taká politika štátu, vyššieho územného celku, mesta alebo obce, ktorá sa zameriava na mládež a prijíma opatrenia, týkajúce sa rôznych oblastí života mládeže.

Participácia je aktívne zapojenie mladých ľudí a organizácií pôsobiacich v oblasti práce s mládežou do dialógu, ovplyvňovania a spolurozhodovania o veciach, ktoré sa týkajú života mladých ľudí na národnej, regionálnej a miestnej úrovni.

Reprezentácia mládeže je zastupovanie mládeže s cieľom hájiť záujmy mladých ľudí a presadzovať opatrenia, ktoré pozitívne ovplyvnia ich život, či už prostredníctvom organizácií pracujúcich s mládežou, alebo ako aktívny jednotlivec.

Dobrovoľníctvo v práci s mládežou je slobodne zvolená činnosť mladých ľudí v prospech iných bez nároku na finančnú odmenu, ktorá pozitívnym spôsobom formuje osobnosť človeka vykonávajúceho túto službu a pomáha ľuďom alebo skupinám, na ktorých je zameraná.

Interkultúrne učenie rozvíja kompetencie, ktoré umožňujú mladým ľuďom vnímať a rozumieť rozmanitosti iných kultúr, objavovať a rešpektovať iné pohľady na svet pri hlbšom uvedomovaní si svojej vlastnej kultúrnej identity.

Servisné organizácie fungujúce na klientskom princípe sú také organizácie, ktoré nepracujú s dobrovoľníkmi a so svojimi klientmi na báze členstva v organizácii, ale ponúkajú im rôzne služby ako vzdelávanie, poradenstvo, informácie a pod.

Mládež s nedostatkom príležitostí je taká mládež, ktorá z rôznych dôvodov nemá na svoj osobnostný rozvoj rovnaké podmienky ako väčšina mládeže v spoločnosti. Nedostatok príležitostí môže byť spôsobený vzdelanostným, sociálnym, kultúrnym, zdravotným (fyzickým a psychologickým), ekonomickým alebo geografickým znevýhodnením.

- Sociálne a kultúrne prekážky: mladí ľudia čeliaci diskriminácii pre príslušnosť k pohlaviu, etniku, náboženstvu, pre sexuálnu orientáciu, postihnutie atď. mladí ľudia s obmedzenými sociálnymi zručnosťami alebo asociálnym alebo riskantným sexuálnym správaním; mladí ľudia v zložitých situáciách; (bývalí) mladí delikventi; (bývalí) narkomani a alkoholicy; mladí rodičia a/alebo slobodní rodičia; sirotky; mladí ľudia z rozvrátených rodín; mladí imigranti, utečenci alebo ich potomkovia; mladí ľudia patriaci k národnostnej alebo etnickej menšine; mladí ľudia s problémami začleniť sa pre jazykovú alebo kultúrnu bariéru.
- Ekonomické prekážky: mladí ľudia s nízkym životným štandardom, nízkym príjmom, závislí na sociálnej podpore štátu; dlhodobo nezamestnaní alebo chudobní; mladí ľudia bez domova, zadlžení alebo s finančnými problémami.
- Zdravotné prekážky: mladí ľudia s mentálnym (intelektovým, kognitívnym postihnutím, poruchami učenia), telesným, senzorickým alebo iným postihnutím; mladí ľudia s chronickými zdravotnými problémami, vážne chorí alebo vážne psychicky chorí.
- Vzdelanostné prekážky: mladí ľudia s poruchami učenia; neukončenou povinnou školskou dochádzkou; nízkou kvalifikáciou; mladí ľudia so slabými školskými výsledkami.

- Geografické prekážky: mladí ľudia z odľahlých alebo vidieckych oblastí; mladí ľudia žijúci v okrajových regiónoch; mladí ľudia z problémových mestských častí; mladí ľudia z oblastí s nedostatočnou infraštruktúrou (obmedzená verejná doprava, slabá vybavenosť, málo obývané oblasti).

Zastupiteľská demokracia je druh demokracie, kde si občania volia svojich zástupcov, ktorí potom v ich mene a záujme rozhodujú. Na Slovensku sa využíva na národnej, regionálnej i miestnej úrovni riadenia a spravovania štátu.

PROGRAM PODPORA MLÁDEŽNÍCKÝCH ORGANIZÁCIÍ

CIELE PROGRAMU

Program PODPORA mládežníckých organizácií je zameraný na:

- a) zvyšovanie kvality práce s mládežou prostredníctvom podpory rozvoja činnosti mládežníckých organizácií, ktoré pracujú na členskom princípe a vykonávajú pravidelnú a systematickú prácu s mládežou,
- b) posilnenie strategického rozvoja mládežníckých organizácií ako dôležitého aktéra systému práce s mládežou a mládežníckej politiky,
- c) vytváranie príležitostí pre aktívne zapojenie mládežníckých organizácií do napĺňania cieľov aktuálnej národnej stratégie pre mládež,
- d) vytvorenie podmienok na cieľavedomý a systematický rozvoj kľúčových kompetencií mladých ľudí v prostredí mimo školy a rodiny prostredníctvom špecifických činností mládežníckých organizácií,
- e) rozvoj kompetencií mládežníckych vedúcich a pracovníkov s mládežou,
- f) vytváranie príležitostí pre dobrovoľnícke aktivity (najmä aktivity mladých vedúcich a mládežníckych vedúcich).

OPRÁVNENÍ ŽIADATELIA

Oprávnenými žiadateľmi o poskytnutie dotácie zo štátneho rozpočtu sú občianske združenia detí a mládeže, ktoré

- a) svoju činnosť vyvíjajú minimálne na území troch samosprávnych krajov,
- b) majú viac ako 300 registrovaných členov,
- c) vznikli podľa zákona o združovaní občanov č. 83/1990 Zb.,
- d) svoju činnosť vykonávajú systematicky viac ako rok a preukážu ju formou správy o činnosti za predchádzajúce obdobie schválenej najvyšším orgánom občianskeho združenia, resp. orgánom, ktorý je v základných dokumentoch poverený výkonom niektorých právomocí medzi dvoma zasadnutiami najvyššieho orgánu,
- e) majú jasne zadefinovanú mládež ako cieľovú skupinu, ktorej sa venuje,
- f) majú jednoznačne identifikovateľných členov (fyzické osoby) mládež vo veku do 30 rokov, mládež tvorí aspoň 75% z celkového počtu členov organizácie,
- g) preukážu demokratické fungovanie, formou dokumentácie existencie rozhodovacích a kontrolných štruktúr,
- h) majú transparentný systém využívania finančných prostriedkov zo štátneho rozpočtu,
- i) nepôsobia v kultúre, telovýchove a športe a nevykonávajú činnosť iba podľa osobitného predpisu⁹.

OPRÁVNENÉ AKTIVITY

- a) pravidelne sa opakujúce aktivity pre mládež,
- b) pobytové podujatia pre mládež (t.j. viacdňové podujatia),
- c) jednorazové podujatia mládež,
- d) dobrovoľnícke aktivity mládeže,
- e) vzdelávacie aktivity pre členov oprávneného žiadateľa,
- f) vzdelávacie aktivity pre pracovníkov s mládežou, mládežníckych vedúcich a mladých vedúcich,

---

⁹ Zákon 448/2008 Z. z. o sociálnych službách a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov

- g) informačné kampane a iné podujatia zamerané na zvýšenie informovanosti verejnosti o aktivitách, prioritách alebo záujmoch oprávneného žiadateľa,
- h) publikačná činnosť,
- i) organizačné, administratívne a iné činnosti súvisiace s vyššie uvedenými činnosťami,
- j) iné aktivity, ktoré priamo súvisia s cieľmi programu.

OPRÁVNENÉ CIEĽOVÉ SKUPINY

Cieľovou skupinou aktivít je mládež podľa § 2 písm. a) a b) zákona o podpore práce s mládežou. Špeciálna pozornosť sa venuje mládeži vo veku 15 až 17 rokov a mládeži, ktorá sa nachádza v inej situácii v porovnaní s väčšinovou populáciou (pozri § 3 zákona o podpore práce s mládežou). Cieľovú skupinu osôb v súlade s § 2 písm. c), d) a e) zákona o podpore práce s mládežou ďalej tvoria mladí vedúci, mládežnícki vedúci a pracovníci s mládežou. Iní dospelí účastníci sú cieľovou skupinou aktivít len v súvislosti s rozvojom spolupráce so zástupcami inštitúcií z iných sektorov. Cieľovou skupinou informačných kampaní a iných informačných aktivít oprávnených žiadateľov je aj široká verejnosť.

ŠTANDARDY PROGRAMU

Oprávnený žiadateľ predkladá svoju žiadosť o registrovanie sa pre možnosť získať dotáciu zo štátneho rozpočtu prostredníctvom ministerstva, pričom sám určí, či požiadava o registráciu pri splnení len základného štandardu programu, alebo sa rozhodne úplne alebo len čiastočne naplniť vyšší štandard programu. Splnenie všetkých kritérií základného štandardu je podmienkou úspešnej registrácie. Napĺňanie vyššieho štandardu je pre žiadateľa príležitosťou zvyšovať kvalitu svojej činnosti, a to aj prostredníctvom cieľavedomého prepájania aktivít s národnými, či európskymi stratégiami v oblasti mládeže.

Základný štandard

Formálna existencia organizácie

- Organizácia má systém evidencie členov.
- Organizácia registruje členov v centrálnom registri VIVANT.
- Organizácia má jasne zadefinovanú základnú organizačnú štruktúru s popisom zodpovedností a právomocí.

Základné princípy: demokracia, transparentnosť, trvalý rozvoj, rovnosť a začleňovanie

- Organizácia má jasne zadefinovaný spôsob demokratického obsadzovania jednotlivých postov súvisiacich s riadením organizácie.
- Organizácia má transparentné pravidlá využívania finančných prostriedkov z dotácie MŠVVaŠ SR.
- Organizácia zverejňuje on-line informácie o svojich aktivitách.
- Informácie o financovaní a hospodárení organizácie sú verejne dostupné a zrozumiteľné.
- Organizácia vydáva výročnú správu, resp. správu o činnosti za uplynulý rok alebo obdobie. Jej súčasťou je aj súhrnná finančná správa.
- Organizácia má plán strategického rozvoja na obdobie 3 - 5 rokov. V prípade, ak organizácia nemá v čase podania žiadosti strategický plán na ďalšie obdobie, predkladá aktuálny plán a po jeho uplynutí predloží nový. V takomto prípade sa však organizácia nemôže uchádzať za oblasť plánu strategického rozvoja o vyšší štandard.

Aktivity organizácie smerom k mládeži (radovým členom): systém, kvalita, synergia a vzájomné dopĺňanie a prepájanie existujúcich nástrojov

- Organizácia má výchovný a vzdelávací program pre členov, ktorý obsahuje jasne formulované ciele, popisuje metódy práce a použité prístupy a uvádza aktivity, pričom sa uplatňuje pravidelne a systematicky, rešpektujúc princípy neformálneho vzdelávania v práci s mládežou¹⁰.
- Organizácia rozvíja tému participácie mládeže, pričom sú definované metódy a aktivity.
- Organizácia rozvíja tému dobrovoľníctvo mládeže, pričom sú definované metódy a aktivity.

Aktivity organizácie smerom k vedúcim a pracovníkom s mládežou: systém, kvalita, prepojenie na štátne nástroje

- Organizácia má zadefinovaný systém prípravy svojich vedúcich a pracovníkov s mládežou.

Súčasťou informácií požadovaných v základnom štandarde sú aj kontakty na odborníkov, ktorí sú členmi organizácie, resp. s nimi organizácia spolupracuje, a to na tieto témy: (1) práca s mládežou, (2) neformálne vzdelávanie v práci s mládežou, (3) dobrovoľníctvo, (4) participácia, (5) sociálne začleňovanie, (6) zamestnateľnosť, (7) tvorivosť a podnikavosť, (8) zdravie a zdravý životný štýl, (9) mládež a svet. Témy (1) až (4) sa zabezpečujú povinne, ostatné sú voliteľné. Jedna osoba môže byť uvedená ako odborník pre viac tém. Ministerstvo a implementačný orgán budú týchto odborníkov kontaktovať napríklad za účelom konzultácií rôznych strategických dokumentov, pripravovaných projektov, účasti na odborných konferenciách a podobne.

¹⁰ Neformálnym vzdelávaním v práci s mládežou sa rozumie cielená, systematická a štruktúrovaná činnosť, ktorá rozvíja sociálne a občianske kompetencie mladých ľudí. Aktivity sú pripravené s jasnými vzdelávacími cieľmi, využívajú rôznorodé metódy a techniky podľa špecifik cieľovej skupiny a účastníci sú schopní reflektovať, čo sa naučili a ako to využijú vo svojom ďalšom živote.

Základné princípy : demokracia, transparentnosť, trvalý rozvoj, rovnosť a začleňovanie

Kvalita výročnej správy (2 body)

- Výročná správa obsahuje informácie o vedení organizácie, finančnom hospodárení, hlavných aktivitách, napĺňaní vízie a misie, resp. o dlhodobých cieľoch (1 bod).
- Správa je kvalitne graficky spracovaná, prehľadná a zrozumiteľná (1 bod).

Kvalita plánu strategického rozvoja na obdobie 3 - 5 rokov (7 bodov)

- Plán vhodne popisuje východiskovú situáciu a potreby cieľovej skupiny, na ktoré organizácia reaguje (1 bod).
- Strategické ciele¹¹ sú prepojené na východiskovú situáciu, sú realistické, merateľné, je jasné čo nimi chce organizácia dosiahnuť (1 bod).
- Plán strategického rozvoja je jasne prepojený na ciele organizácie, popisované kľúčové aktivity alebo projekty jasne smerujú k napĺňaniu cieľov (1 bod).
- Finančné krytie aktivít je preukázateľné (1 bod).
- Organizácia disponuje alebo bude disponovať ľudskými zdrojmi, ktoré sú pre napĺňanie strategického plánu nevyhnutne potrebné (1 bod).
- Plán strategického rozvoja zohľadňuje aktuálne potreby mladých ľudí na Slovensku a výzvy, ktorým čelia¹² (1 bod).
- Nižšie zložky organizácie sa aktívne zapájajú do tvorby strategického plánu (1 bod).

Systém vnútornej evalvácie organizácie na úrovni členov (4 body)¹³

- Vhodný systém zisťovania spokojnosti a názorov radových členov je jasne popísaný (1 bod).
- Organizácia disponuje sumárnym výsledkov zisťovaní a vyhodnotenie jasne pomenúva výzvy a oblasti, ktorým je potrebné venovať pozornosť (1 bod).
- Je zrejmé, aké opatrenia sa na základe týchto zistení prijímú (1 bod).
- Opatrenia, prijaté na základe zistení, sú vhodne naplánované s uvedením ich obsahu, času ich plnenia, zodpovednosti za plnenie a podobne (1 bod).

Systém vnútornej evalvácie organizácie na úrovni mládežníckych vedúcich a pracovníkov s mládežou (4 body)

- Vhodný systém zisťovania spokojnosti a názorov mládežníckych vedúcich a pracovníkov s mládežou je jasne popísaný (1 bod).
- Organizácia disponuje sumárnym výsledkov zisťovaní a vyhodnotenie jasne pomenúva výzvy a oblasti, ktorým je potrebné venovať pozornosť (1 bod).
- Je zrejmé, aké opatrenia sa na základe týchto zistení prijímú (1 bod).

¹¹ Pri formulovaní cieľov sa odporúča využiť niektorú z metodík tvorby cieľov (napríklad SMART, podľa ktorej má byť cieľ špecifický, merateľný, dosiahnuteľný, zmysluplný a časovo vymedzený).

¹² Odporúča sa využiť výsledky výskumov, správ o mládeži, ako aj údaje zo strategických dokumentov.

¹³ Systém evalvácie na úrovni členov sa sústreďuje na zisťovanie spokojnosti medzi členskou základňou. Na úrovni mládežníckych vedúcich a pracovníkov s mládežou sa sleduje ich spokojnosť a názory nielen na aktivity, ale aj na definíciu vzdelávacích cieľov a kvalitu vzdelávacích programov, možnosti podpory a vzdelávania a podobne.

- Opatrenia, prijaté na základe zistení, sú vhodne naplánované s uvedením ich obsahu, času ich plnenia, zodpovednosti za plnenie a podobne (1 bod).

Finančná politika sociálnej inklúzie (3 body)

- Organizácia má jasne pomenovaný nástroj, ako podporuje zapájanie sa mladých ľudí zo sociálne a finančne znevýhodneného prostredia (1 bod).
- Tento nástroj je viditeľný a transparentný a organizácia ho aktívne propaguje, aby sa o ňom cieľová skupina dozvedela (1 bod).
- Organizácia priebežne vyhodnocuje tento nástroj (kto, kedy, v akej výške ho využíva) a určuje spôsob jeho ďalšieho rozvoja (ak relevantné) (1 bod).

Zapájanie mladých ľudí s nedostatkom príležitostí (3 body)

- Organizácia zámerne a systematicky, teda nie jednorazovo alebo náhodne, zabezpečuje aktivity orientované na niektorú zo znevýhodnených skupín (1 bod).
- Organizácia zámerne vytvára priestor pre inklúziu (1 bod).
- Organizácia zámerne a systematicky pracuje so svojimi členmi v téme sociálnej inklúzie (1 bod).

Aktivity organizácie smerom k mládeži (radovým členom): systém, kvalita, synergia a vzájomné dopĺňanie a prepájanie existujúcich nástrojov

Výchovný a vzdelávací program pre členov organizácie rešpektujúci princípy neformálneho vzdelávania v práci s mládežou¹⁴ (8 bodov)

- má jasne zadanú východiskovú situáciu, resp. potreby, na ktoré reaguje (1 bod),
- má jasné vzdelávacie ciele systematickej práce s mládežou, uvádza, aké kompetencie a do akej hĺbky rozvíja, pričom ciele sú prepojené na východiskovú situáciu (1 bod),
- využíva jasne popísanú metodiku založenú na princípoch neformálneho vzdelávania, ktorá rozvíja popísané vzdelávacie ciele (1 bod),
- uvádza, ako sú dobrovoľníci a pracovníci s mládežou adekvátne odborne pripravovaní na jeho zabezpečovanie (1 bod),
- jeho súčasťou je podpora uvedomenia si účastníkov čo sa učia a ako to v ich budúcom živote využijú (1 bod),
- sa vyhodnocuje a organizácia pracuje na ďalšom zvyšovaní jeho kvality (1 bod).
- Organizácia zbiera kvantitatívne a/alebo kvalitatívne údaje o postavení cieľových skupín v čase, keď s nimi začína pracovať, aby ich vedela porovnať s priebežnými výstupmi (1 bod).
- Hodnotenie dopadu sa zabezpečuje externe, a to s pomocou akademikov, výskumníkov, resp. iných odborníkov v tejto oblasti (1 bod).

Aktivity organizácie pre mladých ľudí, ktorí nie sú jej členmi¹⁵ (2 body)

- Organizácia má jasný systém, ktorého cieľom je zapájať do svojich aktivít mladých ľudí, ktorí nie sú členmi organizácie (1 bod).

¹⁴ Neformálnym vzdelávaním v práci s mládežou sa rozumie cielená, systematická a štruktúrovaná činnosť, ktorá rozvíja sociálne a občianske kompetencie mladých ľudí. Aktivity sú pripravené s jasnými vzdelávacími cieľmi, využívajú rôznorodé metódy a techniky podľa špecifik cieľovej skupiny a účastníci sú schopní reflektovať, čo sa naučili a ako to využijú vo svojom ďalšom živote.

¹⁵ Nejedná sa o nábor nových členov alebo účasť na prehliadkach, festivaloch, fórach a pod., určených pre širšiu verejnosť. Ide o cielené aktivity, do ktorých sa zapája mládež mimo členskej základne.

- Systém sa priebežne vyhodnocuje na základe dostupných štatistických údajov, vypracúva sa písomné hodnotenie a prijímajú sa opatrenia na jeho zlepšovanie (1 bod).

Aktivity organizácie smerom k vedúcim a pracovníkom s mládežou: systém, kvalita, prepojenie na štátne nástroje

Akreditované programy vzdelávania pre vedúcich a pracovníkov s mládežou (4 body)

- Organizácia má akreditovaný základný program prípravy svojich dobrovoľníkov, inštruktorov alebo vedúcich (1 bod).
- Organizácia má aj ďalšie akreditované programy (1 bod).
- Noví dobrovoľníci a vedúci sa v úvode svojej činnosti zúčastňujú na akreditovaných programoch vzdelávania (ak sa na vzdelávaní zúčastnilo alebo zúčastňuje aspoň 50 % vedúcich, či dobrovoľníkov = 1 bod, v prípade aspoň 80 % účasti = 2 body)¹⁶.

Iné vzdelávacie príležitosti pre zvyšovanie kompetencií vedúcich a pracovníkov s mládežou (2 body)

- Organizácia využíva vzdelávacie príležitosti na Slovensku pre zvyšovanie kompetencií svojich vedúcich a pracovníkov s mládežou, pričom aspoň 5 % z nich sa ročne zúčastnilo takéhoto vzdelávania (1 bod).
- Organizácia využíva vzdelávacie príležitosti v rámci medzinárodných vzdelávacích projektov pre zvyšovanie kompetencií svojich vedúcich a pracovníkov s mládežou, pričom aspoň 5 % z nich sa ročne zúčastnilo takéhoto vzdelávania (1 bod).

Štátne programy vzdelávania mladých vedúcich, mládežníckych vedúcich a pracovníkov s mládežou (2 body)

- Organizácia sa zapája do štátnych vzdelávacích programov v oblasti práce s mládežou, pričom jej členovia sú účastníkmi alebo školiteľmi v týchto programoch (pri zapojení aspoň 5 % členov organizácie ročne = 1 bod; aspoň 10 % členov organizácie ročne = 2 body).

Kompetenčný profil vedúceho a pracovníka s mládežou (2 body)

- Organizácia má vypracovaný kompetenčný profil svojich dobrovoľníkov, inštruktorov a/alebo vedúcich (1 bod).
- Tento kompetenčný profil obsahuje popis vedomostí, zručností, postojov, ako aj ich úrovni (1 bod).

Systém osobnej podpory a spätnej väzby mládežníckych vedúcich a pracovníkov s mládežou (3 body)

- Organizácia má jasne popísaný a pomenovaný systém osobnej podpory a spätnej väzby pre mládežníckych vedúcich a pracovníkov s mládežou (1 bod).
- Organizácia tento systém propaguje a sleduje jeho využívanie (1 bod).
- Organizácia tento systém vyhodnocuje a systematicky zdokonaľuje (1 bod).

¹⁶ Vychádza sa z celkového počtu nových dobrovoľníkov a vedúcich, ktorí začali svoju činnosť v uplynulom roku, podľa stavu k 30. septembru. Počítajú sa aj tí, ktorí vzdelávanie ešte nedokončili, ale sú aktuálne účastníkmi akreditovaného vzdelávania.

Spolupráca a partnerstvá

Spolupráca so samosprávou, inými inštitúciami štátnej a verejnej správy a detskými a mládežníckymi organizáciami v oblasti mládeže (3 body)

- Organizácia a/alebo jej nižšie zložky spolupracujú so samosprávou na regionálnej alebo národnej úrovni (1 bod)¹⁷.
- Organizácia a/alebo jej nižšie zložky spolupracujú s inštitúciami štátnej alebo verejnej správy aktívnymi v oblasti práce s mládežou na regionálnej alebo národnej úrovni (1 bod)¹⁸.
- Organizácia a/alebo jej nižšie zložky spolupracujú s inými organizáciami aktívnymi v oblasti práce s mládežou na regionálnej alebo národnej úrovni (1 bod)¹⁹.

Členstvo v platformách združujúcich detské a mládežnícke a dobrovoľnícke organizácie na národnej a medzinárodnej úrovni (2 body)

- Organizácia je aktívnym členom v národnej platforme (1 bod).
- Organizácia je aktívnym členom v medzinárodnej platforme (1 bod).

---

¹⁷ Akákoľvek forma spolupráce so samosprávnymi orgánmi, ktorá podporuje aktívnu participáciu a zapájanie sa a spolurozhodovanie mládeže na veciach verejných, ako napr. komisie mládeže, mládežnícke parlamenty, účasť na miestnych iniciatívach v prospech rozvoja politiky mládeže a pod.

¹⁸ V prípade spolupráce s inými inštitúciami štátnej alebo verejnej správy ide o partnerskú spoluprácu na dlhodobějších projektoch týkajúcich sa práce s mládežou.

¹⁹ V prípade spolupráce s inými organizáciami ide o partnerskú spoluprácu na dlhodobějších projektoch týkajúcich sa práce s mládežou.

KRITÉRIÁ PRE POSUDZOVANIE ŽIADOSTÍ

Hodnotiť sa bude splnenie nasledovných kritérií:

- a) Uplatňovanie základných princípov: demokracia, transparentnosť, trvalý rozvoj, rovnosť a začleňovanie.
- b) Aktivity organizácie smerom k mládeži (radovým členom): systém, kvalita, synergia, dopĺňanie a prepájanie existujúcich nástrojov.
- c) Aktivity organizácie smerom k vedúcim a pracovníkom s mládežou: systém, kvalita, prepojenie na štátne nástroje.
- d) Spolupráca a partnerstvá.

Každú žiadosť budú hodnotiť dvaja hodnotitelia, ktorí nezávisle od seba vypracujú písomný posudok pre odporúčanie odbornej komisie²⁰. Za splnenie všetkých kritérií základného štandardu získa žiadateľ 100 bodov. Bodové hodnotenie jednotlivých kritérií vyššieho štandardu je uvedené v zátvorkách za ich popisom. Odborná komisia následne odporučí ministrovi školstva, vedy, výskumu a športu SR, aby vydal rozhodnutie o maximálnych sumách dotácií pre jednotlivých žiadateľov pre rok 2014.

Maximálna suma dotácie pre žiadateľa sa vypočíta ako súčin počtu jeho členov a schválenej výšky dotácie na člena. Maximálna suma dotácie sa zaokrúhľuje matematicky na celé EUR.

Výška dotácie na člena sa určí ako súčet výšky dotácie na člena za splnenie základného štandardu a výšky dotácie na člena za napĺňanie kritérií vyššieho štandardu. Výška dotácie na člena sa zaokrúhľuje matematicky na dve desatinné miesta.

Pomer medzi základným a vyšším štandardom v roku 2014 bude 100 : 52²¹. V takomto pomere sa určí aj výška dotácie na člena v základnom a vyššom štandarde.

Výška dotácie na člena v základnom štandarde sa určí ako podiel pomeru sumy určenej na dotácie v tomto programe v základnom štandarde a celkového počtu členov všetkých žiadateľov, ktorí splnili podmienky základného štandardu (počet členov všetkých žiadateľov)²².

Výška dotácie na člena vo vyššom štandarde sa určí nasledovne: (pomer sumy určenej na dotácie v tomto programe vo vyššom štandarde / počet členov všetkých žiadateľov) x % naplnenia kritérií vyššieho štandardu²³.

---

²⁰ Podrobnosti o hodnotiteľoch a členoch odbornej komisii sa nachádzajú v príkaze ministra č. 54/2013.

²¹ Ak by na tento program bol vyčlenený napríklad 1 mil. EUR, v rámci základného štandardu by sa rozdeľovalo 657 895 € a v rámci vyššieho štandardu 342 105 €.

²² Ak napríklad všetci žiadatelia, ktorí splnia kritériá základného štandardu budú mať spolu 60 tisíc členov, výška dotácie na jedného člena bude 657 895 / 60 000 = 10,96 EUR.

²³ Vo vyššom štandarde môže žiadateľ dosiahnuť hodnotenie maximálne 52 bodov. V takom prípade by sa výška dotácie za splnenie kritérií vyššieho štandardu dostala na úroveň sumy (342 105 / 60 000) x 100 % = 5,70 EUR. Ak by však žiadateľ naplnil požiadavky vyššieho štandardu len na polovicu, t.j. 26 bodov, výška dotácie by bola len polovica zo sumy 5,70 EUR, t.j. 2,85 EUR.

OČAKÁVANÝ DOPAD PROGRAMU

Očakávaný dopad na cieľovú skupinu mládeže

- Vytvorenie podmienok pre cieľavedomý a systematický rozvoj kľúčových kompetencií (s dôrazom na občianske a sociálne kompetencie) mladých ľudí v prostredí mimo školy a rodiny prostredníctvom špecifických činností mládežníckych organizácií.

Očakávaný dopad na cieľovú skupinu pracovníkov s mládežou, mladých a mládežníckych vedúcich

- Rozvoj kompetencií tých, ktorí sa venujú skupinám detí a mládeže v rámci štruktúr oprávnených žiadateľov.²⁴
- Vytvorenie príležitostí pre dobrovoľnícke aktivity, a to najmä pre mladých vedúcich a mládežníckych vedúcich.

Očakávaný dopad na subjekty v práci s mládežou (občianske združenia, školské zariadenia, centrá mládeže a i.)

- Vytvorenie podmienok pre strategický rozvoj mládežníckych organizácií a rozvoj kvality ich činnosti.

Očakávaný dopad na prácu s mládežou a mládežnícku politiku

- Zvyšovanie kvality práce s mládežou a strategický rozvoj dôležitého aktéra mládežníckej politiky.

---

²⁴ Pozri *Kompetenčný profil pracovníka s mládežou, mládežníckeho vedúceho a mladého vedúceho na https://www.iuventa.sk/files/documents/publik%C3%A1cie/metodick%C3%A9%20materi%C3%A1ly/particip%C3%A1cia/zs_pracovnik%20s%20mladezou.pdf*

SLEDOVANÉ UKAZOVATELE

V súvislosti s napĺňaním cieľov programu a monitorovaním využitia finančných prostriedkov sa budú sledovať nižšie uvedené ukazovatele. Tie sa uvádzajú v rámci časti „Aktuálne a očakávané hodnoty merateľných ukazovateľov“ a niektorých častí vyššieho štandardu. Údaje musia zodpovedať stavu k 30. septembru roka, v ktorom organizácia predkladá svoju žiadosť o registráciu.

- počet členov podľa vekových kategórií
- počet členov s nedostatkom príležitostí²⁵
- počet mladých vedúcich
- počet mládežníckych vedúcich a pracovníkov s mládežou
- počet okresov, v ktorých pôsobia nižšie organizačné zložky
- počet nižších organizačných zložiek (kolektívy, kluby a pod.)
- počet aktivít pravidelnej (systematickej) činnosti
- počet vzdelávacích podujatí pre členov
- počet vzdelávacích podujatí pre vedúcich nižších organizačných zložiek
- počet vzdelávacích podujatí pre mladých vedúcich, mládežníckych vedúcich a pracovníkov s mládežou
- počet jednodňových podujatí pre mládež
- počet viacdňových podujatí pre mládež
- počet pobytových podujatí (realizované v SR alebo v zahraničí so zahraničnou účasťou alebo bez nej)
- počet projektov v rámci programu Mládež v akcii/Erasmus+
- počet informačných aktivít (kampane, festivaly a pod.)
- počet vydávaných publikácií (s kódom ISBN/ISSN)
- počet vzdelávacích programov akreditovaných MŠVVaŠ SR
- počet absolventov akreditovaných vzdelávacích programov
- počet členov zapojených do národných konzultácií
- počet nových aktivít súvisiacich s napĺňaním cieľov aktuálnej národnej stratégie pre mládež

---

²⁵Uvádza sa podľa definície v slovníku pojmov v úvode sprievodcu.